

Notă informativă

la proiectul hotărârii Guvernului „Pentru aprobarea Metodologiei de elaborare a standardelor ocupaționale”

1. Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
Proiectul actului normativ a fost elaborat de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
Proiectul a fost elaborat întru implementarea normelor art.66 alin.(1) al Codului educației al Republicii Moldova nr.152/2014, potrivit căruia „Calificările în învățământul profesional tehnic se atribuie în conformitate cu Cadrul Național al Calificărilor, elaborat în baza standardelor ocupaționale pentru fiecare nivel al învățământului profesional, în corespundere cu Cadrul European al Calificărilor și cu necesitatea de calificări pe piața muncii.” Remarcăm că, actuala Metodologie de elaborare a standardelor ocupaționale, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 863/2014 s-a întemeiat pe normele Legii nr.102-XV/2003 privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă. Or, Legea citată a fost abrogată odată cu intrarea în vigoare a Legii nr.105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj, care însă cu inserează decât norme generice raporturilor juridice în speță, fără a constitui temei juridic întru elaborarea Metodologiei vizate. La fel, evocăm că, din data emiterii Hotărârii Guvernului nr. 863/2014 a fost adoptată o lege cadru dedicată comitetelor sectoriale - Legea nr.244/2017 cu privire la comitetele sectoriale pentru formare profesională, care reglementează atribuțiile, drepturile și obligațiile comitetelor sectoriale, inclusiv în contextul procesului de elaborare a standardelor ocupaționale. Relevante în acest domeniu sunt inclusiv stipulările Hotărârii Guvernului nr.1016/2017 cu privire la aprobarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova, adoptă de asemenea ulterior Hotărârii Guvernului nr. 863/2014. Prin urmare, considerând noile prevederi normative adoptate ulterior, precum și multitudinea de amendamente ce vor necesita a fi inserate în textul actualei Metodologii, ținând cont de complexitatea acestora, pentru a înlătura discrepanțele și multiplele neclarități, în temeiul art.63 și 65 ale Legii nr.100/2007 privind actele normative, s-a considerat justificată abrogarea expresă a Hotărârii Guvernului nr. 863/2014 și emiterea unui nou act normativ. De menționat că, scopul noului act normativ rezidă în aprobarea într-un nou cuprins al Metodologii de elaborare a standardelor ocupaționale, care va simplifica actualul mecanism, procesul respectiv fiind mai cert și mai accesibil părților implicate. Drept consecință, vor fi evitate normele incerte, iar aplicarea și interpretarea normelor propuse se va face fără echivoc, în măsura în care se stabilesc drepturile și obligațiile tuturor organelor participante la procesul de elaborare a standardelor ocupaționale, dar și procesul comprehensibil și etapizat de elaborare a standardelor ocupaționale. Deoarece proiectul de act normativ nu inserează norme de reglementare a activității de întreprinzător, precum și nici nu prevede reglementări cu impact asupra bugetului și/sau reorganizări și reforme structurale ori instituționale, prin prisma prevederilor art.25 al Legii nr.100/2017 privind actele normative, analiza impactului nu este necesară a fi elaborată.
3. Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

Prezentul proiect de act normativ nu contravine legislației Uniunii Europene, mai mult, acesta se circumscrie principiilor și valorilor promovate de Uniunea Europeană.

4. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin intermediul proiectului se propun următoarele prevederi:

I. Propuneri privind procedura generală de organizare:

1) În scopul evitării aplicării neunivoce a unor termeni, noțiunile expuse la pct.1 care sunt utilizate pe parcursul textului, au fost completate cu sintagme specifice, precum și au fost introduse noțiunile- ocupație și sarcină de lucru.

2) Au fost stabilite, în mod exhaustiv, subiectele în drept de a elabora standardele ocupaționale (participanții interesați) - comitetele sectoriale pentru formarea profesională, entitățile publice și private, cum ar fi asociațiile profesionale, patronatele, sindicatele, asociațiile obștești, agenții economici, instituțiile publice de cercetare și educație etc., cu condiția ca acestea să dispună de experți certificați în elaborarea standardelor ocupaționale.

3) Cu titlu de novelă se propune ca formarea și certificarea experților în elaborarea standardelor ocupaționale să se efectueze de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, conform programului aprobat de către acesta și coordonat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării.

4) A fost introdusă procedura de contractare a serviciilor, în situația în care finanțarea procesului de elaborare nu este asigurată din bugetul de stat, în acest caz finanțatorii pot contracta direct sau prin concurs de oferte comitetele sectoriale pentru formarea profesională sau entitățile publice și private, pentru activitatea de coordonare și elaborare a standardelor ocupaționale, prin intermediul unui contract cu caracter civil.

5) Cu referire la organele implicate participante la procesul de elaborare a standardelor ocupaționale - pe lângă organele centrale de specialitate ale administrației publice și comitetele sectoriale pentru formarea profesională, au fost inserate și entitățile publice sau private.

În proiect se dispun obligațiile fiecăreia dintre participanți la procesul de elaborare.

6) Se propune ca standardele ocupaționale să se raporteze la nivelurile Cadrului Național al Calificărilor al Republicii Moldova (CNCRM) în raport cu nivelurile ISCED, precum prevede redacția actuală.

II. Privind demararea procesului de elaborare a standardelor ocupaționale:

1) Se menține obligația ca comitetul sectorial sau entitatea publică sau privată să constituie grupurile de lucru pentru elaborarea profilului ocupațional și a standardului ocupațional, și comisia de evaluare și validare a standardului ocupațional. În acest sens, se propune limitarea numărului de membri ai grupului de lucru pentru elaborarea profilului ocupațional la 5 reprezentanți ai agenților economici, doar 1 coordonator - expert și doar 1 reprezentant al comitetului sectorial sau entității publice sau private (din cel puțin 7 au devenit maximum 7 membri).

Norme similare se propun și în cazul grupului de lucru pentru elaborarea standardului ocupațional, componența căruia a fost determinată de 3 reprezentanți ai agenților economici, dintre care cel puțin 1 care a participat la elaborarea profilului ocupațional, doar 1 coordonator – expert și doar 1 reprezentant al comitetului sectorial sau entității publice sau private (din cel puțin 5 au devenit maximum 5 membri).

2) au fost introduse cerințe ce urmează a fi respectate de către coordonatorul –expert al grupului de lucru, reprezentantul comitetului sectorial sau entității publice sau private și reprezentanții agenților economici.

În acest context se propune reducerea de la 5 la 3 ani de experiență de lucru pentru specialiștii practicieni,

care participă la elaborarea profilului ocupațional, pentru a spori șansele de recrutare a unui număr suficient de participanți, 3 ani fiind suficienți pentru a cunoaște și practica întreg procesul tehnologic specific unei profesii.

Se propune includerea opțiunii ca specialiștii practicieni implicați în elaborarea standardului ocupațional să poată avea nu doar studii superioare, dar și medii de specialitate.

3) La fel, în mod deliberat se propune utilizarea termenului de „reprezentant” substituindu-l pe cel de „membru”, dat fiind faptul că, în procesul de elaborare este implicată și „entitatea publică sau privat”.

4) Se propune reducerea numărului de membri ai comisiei de evaluare și validare de la 5 la 3. Toți cei 3 membri, conform procedurii propuse, sunt responsabili de evaluarea și validarea standardului ocupațional, în conformitate cu Criteriile de calitate a standardului ocupațional stabiliți în Anexa nr. 4 al proiectului.

III. Privind procesul de elaborare:

1) Se propune ca procesul de elaborare a standardului ocupațional să cuprindă următoarele etape:

1. elaborarea profilului ocupațional;
2. revizuirea profilului ocupațional;
3. elaborarea standardului ocupațional;
4. evaluarea și validarea standardului ocupațional;
5. aprobarea standardului ocupațional.

Fiecare din aceste etape fiind descrise în mod detaliat.

2) Se propune expunerea certă a elementelor structurale ale Formatul tip al standardului ocupațional - trei compartimente: Foia de titlu, Descrierea ocupației și Fondul standardului ocupațional, fiecare din acestea fiind detaliate.

3) Întru simplificarea întregului proces se propune: excluderea listelor din profilul ocupațional (cunoștințe și capacități, calități personale și profesionale, utilaje și instrumente, tendințe de viitor), deoarece unele dintre acestea vor apărea în standardul ocupațional, altele - în standardul de calificare.

4) Se propune revizuirea profilului ocupațional (Anexa. nr. 2 al proiectului) de un for suplimentar de specialiști practicieni înainte de a fi evaluat de comisia de evaluare și validare.

5) Sunt delimitate în mod cert conținutul descrierii ocupației (definiția ocupației, contextul muncii: mediul fizic și socio-organizațional, riscurile profesionale, perspectiva pe piața muncii, tendințe de viitor, acte normative relevante, după caz).

6) În structura standardului ocupațional se propune:

- substituirea competențelor-cheie cu competențele generice (transversale), astfel precum prevede Hotărârea Guvernului nr. 1016/2017 cu privire la aprobarea Cadrului național al calificărilor din Republica Moldova;
- excluderea competențelor generale pe domeniu de activitate din cuprinsul standardului ocupațional;
- modificarea sintagmei „indicatorii de performanță” în „criterii de realizare a activităților asociate competențelor profesionale”;

7) Se propune introducerea procedurii de reexaminare a unui standard ocupațional în vigoare, în cazul în care sectorul/ocupația trece prin anumite schimbări.

IV. Modificări propuse la anexele Metodologiei:

1) În cuprinsul anexa 1. Formatul-tip al profilului ocupațional - au fost excluse listele cu cunoștințe și capacități, calități personale și profesionale, utilaje și instrumente, tendințe de viitor.
2) Anexa 3 Formatul-tip al standardului ocupațional - se propun modificări la descrierea ocupației, se substituie competențele-cheie cu competențe generice (transversale), competențele generale pe domeniu de activitate se exclud, indicatorii de performanță se propun a fi identificați drept criterii de realizare.
5. Fundamentarea economico-financiară
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.
6. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
Conform normelor art. 56 alin. (1) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, se propune ca proiectul hotărârii de guvern să intre în vigoare conform regulii generale, peste o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, în măsura în care în textul acestuia nu este indicată o altă dată.
Implementarea prevederilor proiectului nu necesită elaborarea altor acte normative subsidiare.
7. Avizarea și consultarea publică a proiectului
Proiectul este prezentat pentru avizare, expertizare și consultare publică în conformitate cu cadrul normativ. În temeiul art. 20 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a fost publicat anunțul privind intenția de elaborare a actului normativ (http://particip.gov.md/proiectview.php?l=ro&idd=6447). Totodată, în conformitate cu prevederile Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul este supus consultărilor publice concomitent cu inițierea procedurii de avizare.
8. Constatările expertizei anticorupție
Proiectul va fi supus expertizei anticorupție, conform Legii integrității nr.82/2017. La definitivarea proiectului, constatările expertizei vor fi abordate și incluse în notă.
9. Constatările expertizei de compatibilitate
Nu este necesar
10. Constatările expertizei juridice
În temeiul art. 34 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, expertiza juridică se va realiza concomitent cu avizarea proiectului, în termenii stabiliți. La definitivarea proiectului, constatările expertizei vor fi abordate și incluse în notă.
11. Constatările altor expertize
Proiectul nu a fost supus altor expertize

MINISTRU

Viorica DUMBRĂVEANU